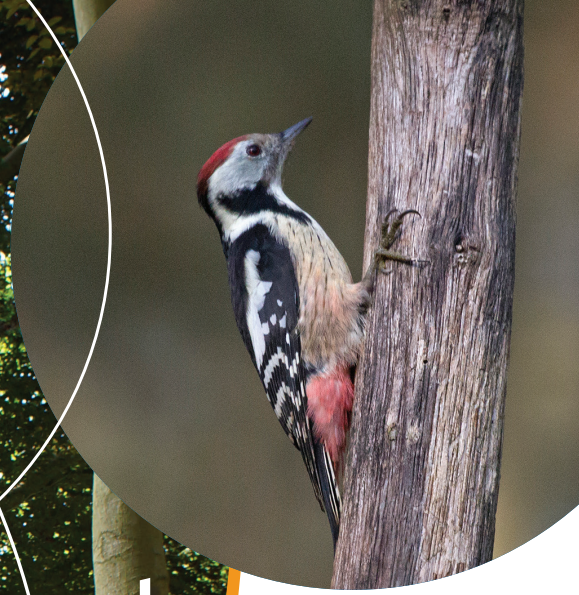

Broedvogels van de Bijvanck in 2019

Olaf Klaassen &
Michel Klemann

Sovon-rapport 2019/58

Broedvogels van de Bijvanck in 2019

Olaf Klaassen & Michel Klemann

Dit rapport is samengesteld in opdracht van Vereniging
Natuurmonumenten

Colofon

© Sovon Vogelonderzoek Nederland 2020

Dit rapport is samengesteld in opdracht van Vereniging Natuurmonumenten

Wijze van citeren: Klaassen O. & Klemann M. 2019. Broedvogels van de Bijvanck in 2019. Sovon-rapport 2019/58. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Illustratie omslag: Auteurs & Harvey van Diek (Middelste Bonte Specht)

Opmaak: John van Betteray, Sovon Vogelonderzoek Nederland

ISSN-nummer: 2212 5027

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Toernooiveld 1

6525 ED Nijmegen

e-mail: info@sovon.nl

website: www.sovon.nl

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Sovon.

Inhoud

Samenvatting	2
1. Inleiding	3
2. Beschrijving van het gebied	4
3. Werkwijze	5
3.1. Methode & veldwerk	5
3.2. Interpretatie en verwerking van de gegevens	5
3.3. Weersomstandigheden	5
4. Resultaten	7
4.1. Soorten en aantallen	7
4.2. Soortbesprekingen	7
4.3. Vergelijking met eerdere karteringen	8
4.4. Ontwikkelingen broedvogels in de tijd	8
5. Literatuur	10
Bijlage	11
Bijlage 1. Soortkaarten inventarisatie 2019	11

Samenvatting

In het voorjaar van 2019 werd De Bijvanck geïnventariseerd op broedvogels in opdracht van Natuurmonumenten. Hierbij zijn vijf bezoekerondes gebracht en is op basis van de BMP-methode gewerkt (Vergeer *et al.* 2016). De gemiddelde inventarisatietijd bedroeg 13 minuten per hectare. Doel van de inventarisatie was om de huidige verspreiding vast te leggen en te kijken welke veranderingen de broedvogels hebben doorgemaakt in de periode 1986-2019, met nadruk op de periode 2000-2019. In de Bijvanck (95,5 ha) werden in 2019 totaal 45 soorten als broedvogel vastgesteld.

Hiervan staan er vier op de Rode Lijst van bedreigde en/of karakteristieke vogelsoorten (Kleunen *et al.* 2017), te weten Grote Lijster, Grauwe Vliegenvanger, Matkop en Zwarte Mees. De Bijvanck is in het verleden vijfmaal eerder op broedvogels geïnventariseerd, in 1974, 1986, 2000, 2007 en 2013. Er zijn verschillen van methode en werkwijze in de eerste twee onderzoeksjaren, maar vanaf 2000 zijn de resultaten goed vergelijkbaar. Nieuwkomers in 2019 ten op-

zichte van 2000- 2013 zijn de Houtsnip en Kruisbek. De enige opvallende toename zien we bij Middelste Bonte Specht.

Op hoog niveau blijven vogelsoorten van oud opgaand loofbos als Bonte Spechten, Groene Specht, Boomklever en Appelvink. Soorten die ook landelijk in de lift zitten. Soorten die zijn afgenomen vertonen ook landelijk gezien een afname als Glanskop en Matkop. Ook de extreme afname van Zwarte Mees springt in het oog. Opvallend is de afname, lage stand of zelfs verdwijnen van de grote holenbroeders Zwarte Specht, Kauw, Bosuil en Holenduif. Verder opvallend is de afname van Boomkruiper en Zwartkop, met name omdat die tegengesteld is aan de landelijke trend.

De soortenrijkdom en het totaal aantal territoria van alle broedvogels is sinds eind vorige eeuw beduidend afgenomen met mogelijk een stabilisatie van beide tijdens de laatste inventarisaties.

1. Inleiding

In het voorjaar van 2019 werd de Bijvanck (95,5 ha) geïnventariseerd op broedvogels. De inventarisatie werd uitgevoerd in opdracht van Natuurmonumenten en had ten doel alle voorkomende broedvogelsoorten in kaart te brengen met uitzondering van een aantal algemene soorten.

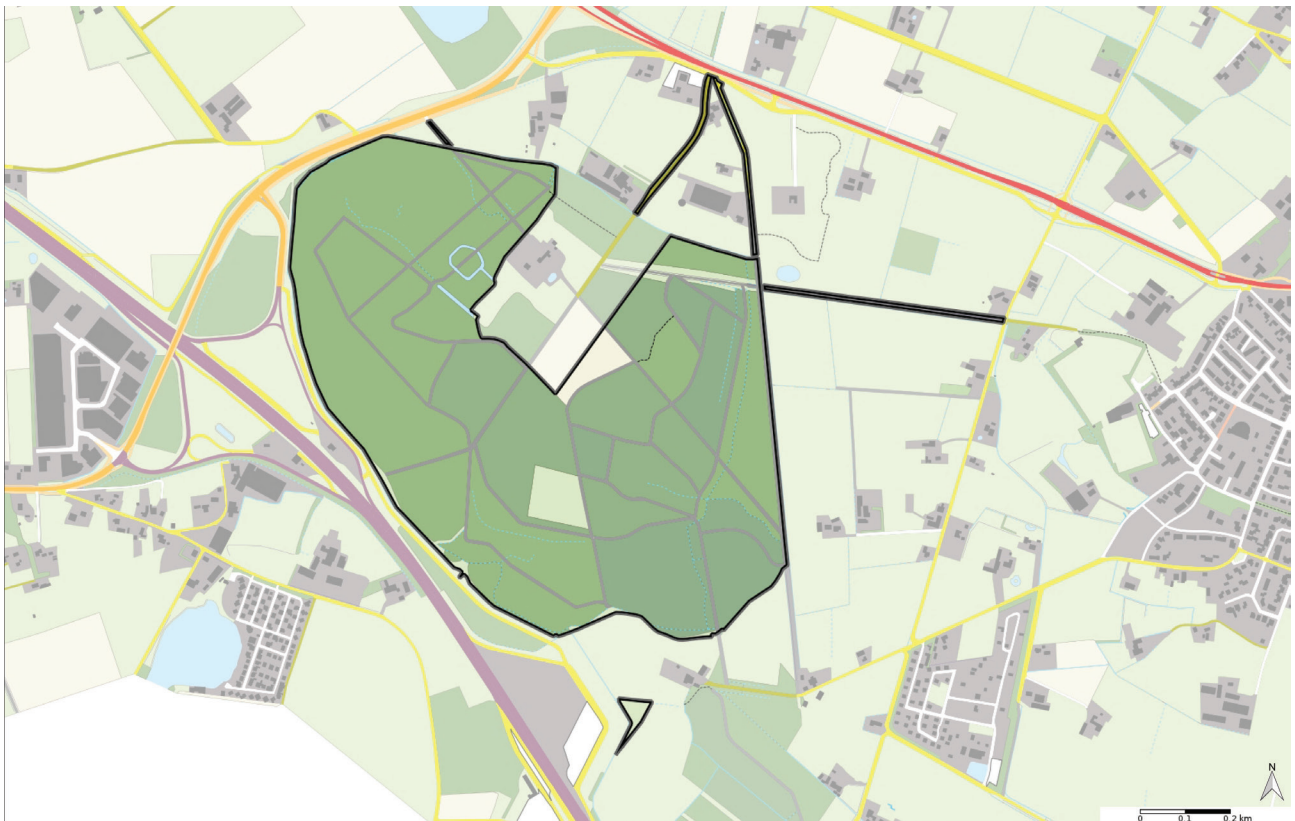
De volgende twee vraagstellingen zijn van belang: welke veranderingen hebben de broedvogels van de Bijvanck doorgemaakt en welke aspecten zijn van invloed geweest op de veranderingen van de broedvogelbevolking. In dit rapport wordt verslag gedaan van de broedvogelinventarisatie.

2. Beschrijving van het gebied

Landgoed De Bijvanck ligt vlak bij de Nederlands-Duitse grens, in het zuidoosten van de provincie Gelderland in de gemeente Montferland. Het gebied ligt op ongeveer vier kilometer ten oosten van het dorp Babberich en twee kilometer ten westen van Beek. Het gebied bevindt zich geheel in het atlasblok 40-36. De totale oppervlakte van de Bijvanck is 95,5 hectare waarvan 86 hectare in bezit van en in beheer is bij Natuurmonumenten, de rest is in handen van Stichting 'Huis Berg' en bestaat uit het huis De Bijvanck met bijbehorende percelen. De Bijvanck vormt de overgang van de betrekkelijk laaggelegen cultuurgronden van de Lijmers naar het hoog gelegen stuwwalcomplex van Montferland. Het leeuwendel van het gebied bestaat uit bos (82,5 ha), waarbij oud eikenbos gemengd met es domineert. Hier is

een goed ontwikkelde struik- en kruidlaag aanwezig (42,4 ha). Het overige bos bestaat uit middeloude en oude opstanden van Japanse lariks, Douglas, fijnspar en grove den. Tevens zijn enkele fraaie beukenlanen aanwezig. Het bos van de Bijvanck wordt door Natuurmonumenten beheerd met als doel behoud en ontwikkeling van natuurlijk inheems bos. Het vochtige noordwestelijke deel is een oude boskern (A-locatie) waar zeer extensief beheer wordt gevoerd gericht op behoud en herstel van de bodemvegetatie met oude bosplanten. In de bospercelen met uitheemse boomsoorten is het beheer gericht op omvorming naar inheems bos. Naast bos zijn een drietal enclaves cultuurland in het gebied te vinden, die tevens de oppervlakte van het overige gebied innemen (8,1 ha).

Figuur 1. Ligging van de Bijvanck en begrenzing van het onderzochte gebied (zwart omlind). Centraal gelegen landhuis (Stichting Huis Bergh) valt buiten eigendomsgrenzen.

3. Werkwijze

3.1. Methode & veldwerk

De broedvogelinventarisatie dient als één van de toetsingsinstrumentaria voor het gevoerde beheer. Met het vastleggen van de verspreiding en de aantallen van de verschillende broedvogelsoorten wordt informatie verkregen over de verspreiding, aantalsontwikkelingen, effecten van het gevoerde beheer en de huidige toestand van de verschillende gebiedsdelen als leef- en broedgebied voor vogels. Hierbij ligt het accent op de kartering van de zeldzame, schaarse, bedreigde en karakteristieke broedvogelsoorten. Het gaat hierbij om de zogenaamde Rode Lijstsoorten (Kleunen *et al.* 2017) en soorten die van belang zijn binnen de subsidieregeling SNL.

Broedvogels zijn geïnventariseerd op basis van de BMP methode (Vergeer *et al.* 2016). In het voorjaar zijn vijf ronden gelopen om territoria in kaart te brengen en wel op 22 maart, 10 en 26 april, 24 mei en 4 juni, aangevuld met een nachtronde op 11 juni speciaal voor uilen. (tabel 1).

In totaal werden 1.304 minuten (21 uur en 44 minuten) besteed aan het veldwerk. Uitgaande van 95,5 ha komt dit gemiddeld neer op 13 minuten/ha (zie tabel 1). Dat is evenveel als in 2007 en 2013, maar iets minder dan in 2000 (17,5 min/ha).

3.2. Interpretatie en verwerking van de gegevens

In het veld zijn de waarnemingen ingevoerd op een tablet, waarbij voor iedere waarneming soort, locatie, tijdstip en broedcode zijn vastgelegd. Bij thuiskomst zijn de data doorgestuurd naar de server van Sovon. De waarnemingen zijn automatisch geclusterd, waarbij gebruik is gemaakt van criteria die licht afwijken van de standaard BMP-criteria, vanwege het kleinere aantal bezoeken. Automatisch clusteren gaat in veel gevallen goed, maar resultaten moeten goed worden gecontroleerd, vooral vanwege fouten of slordigheden bij invoer in het veld. De waarnemingen binnen de Turfvaartse Landgoederen zijn zorgvuldig gecontroleerd op onzuiverheden. De clustercriteria zijn bijgesloten als metadata bij de verspreidingskaarten.

3.3. Weersomstandigheden

Het weer is van invloed op de activiteit van vogels en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, neerslag en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. Tabel 2 geeft een globale indruk van de omstandigheden gedurende het broedseizoen 2019. Tijdens de bezoeken waren de weersomstandigheden overwegend gunstig.

Na een wederom zachte winter (zesde op rij) was maart 2019 zeer zacht en zorgde mede voor een zeer

Tabel 1. Data en tijden van veldbezoeken aan het onderzoeksgebied in 2019.

Teldata	22 maart	10 april	26 april	24 mei	4 juni	11 juni
Ronde	1	2	3	4	5	6
Begintijd	09:35	06:34	05:53	05:02	05:24	21:35
Eindtijd	13:26	10:41	09:07	08:33	10:46	23:14
Teltijd in min.	231	247	194	211	322	99

Tabel 2. Enkele weersvariabelen (gemiddelde temperatuur, aantal zonuren per maand en hoeveelheid neerslag) in de periode maart-juni, op basis van gegevens van het KNMI, station De Bilt. Ref staat voor het langjarig gemiddelde over de periode 1981-2010.

	Temperatuur (°C)		Zonuren		Neerslag (mm)	
	2019	Ref	2019	Ref	2019	Ref
Maart	8,0	6,2	129	125	94	68
April	10,9	9,2	241	174	27	44
Mei	11,7	13,1	223	213	33	61
Juni	18,1	15,6	266	201	82	68
Juli	18,8	17,9	231	211	49	81

zachte winter (Hellmanngetal 12,1), goed voor een plaats in de top tien zachtste winters sinds 1901.

De maand verliep nat en met een normale hoeveelheid zon, maar kende twee gezichten. De eerste 18 dagen was het onstuimig met regelmatig veel wind en neerslag. De temperatuur bleef hierbij op de meeste dagen boven normaal. Vanaf de 19e werd het rustig weer, waarbij de temperatuur 's nachts een enkele keer onder het vriespunt kwam, verder bleven de temperaturen over het algemeen boven normaal. De maand verliep nat, maar vrijwel alle neerslag viel in de eerste 18 dagen van de maand. Vooral op 10 en 11 maart, tijdens de eerste storm in ruim een jaar, viel veel neerslag. Vanaf de 19e bleef het grotendeels droog. De meeste neerslag viel deze maand in het noorden van het land, op de Veluwe en in het uiterste zuiden van Limburg. De minste neerslag viel in het zuiden van het land.

April 2019 was zeer zacht en kwam op een zevende plaats in de lijst van zachtste aprilmaanden sinds 1901. De maand verliep met een sterk wisselend weerbeeld, waarbij enkele koude dagen met (winterse) buien werden afgewisseld door zonnige perioden met zomers warme dagen. Op 7 april steeg het kwik in een groot deel van het land tot 20 °C of meer. Het koudst was het in de periode van 11 tot en met 14 april, met 's nachts landinwaarts op veel plaatsen lichte vorst. Op de 13e vielen er lokaal winterse buien, met vooral in het noorden en oosten ook (natte) sneeuw. Halverwege de maand begon een lange periode met overwegend droog, zonnig en warm weer. Deze warmte werd op 24 april weer verdreven door een koufront met zware onweersbuien in het oosten en noordoosten, waarna er weer een koeler en meer wisselvallig weertype aanbrak. Het grootste deel van de maand was het echter (overwegend) droog. Door het buiige karakter van de neerslag waren de ruimtelijke verschillen weer groot; de hoeveelheden liepen uiteen van 15-25 mm in het IJsselmeergebied tot 30-45 mm in delen van het westen en noorden. April was verder een zeer zonnige maand. In de kustgebieden scheen de zon het meest. Vooral de periode van 7-23 april was erg zonnig.

Mei 2019 was koel, droog en vrij zonnig. Hiermee kwam een einde aan een reeks van maanden met een

bovengemiddelde temperatuur vanaf maart 2018. De eerste decade verliep koel onder invloed van een hardnekkige noordelijke stroming. De temperatuur kwam hierbij in het oosten van het land 's nachts op meerdere dagen onder het vriespunt. Na de eerste decade werd het droog en zonnig weer, maar duurde het nog tot de 18e voor de eerste warme dag (+20 °C) genoteerd kon worden. De warmte was van korte duur, 19 mei werd de warmste dag van de maand in het oosten van het land afgesloten met onweersbuien met lokaal wateroverlast tot gevolg. De laatste dagen van de maand verliepen wisselvallig, met wederom grote verschillen in neerslag. Landelijk viel de minste neerslag in het noordwesten van het land en in een deel van Noord-Brabant en de Betuwe. Het zonnigst werd het langs de westkust, het somberst was het in het oosten van het land.

Juni 2019 was extreem warm (warmste juni sinds 1901), nat en zeer zonnig. Juni begon warm en op de 2e werd in de Bilt de eerste tropische dag van het zomerseizoen genoteerd. Daarna volgde een wisselvallige periode met temperaturen rond normaal die tot halverwege de maand duurde. Daarna werd het zomers warm, met op 25 juni temperaturen tot rond 35°C in het oosten en zuidoosten. Met gemiddeld over het land 82 mm neerslag tegen normaal 68 mm verliep de maand nat. De neerslag was wederom ongelijk over het land verdeeld. In het oosten was het droger dan normaal, in de Achterhoek en Twente viel plaatselijk niet meer dan 25-30 mm. In het westen en midden viel ongeveer twee keer zoveel neerslag als normaal, met in Noord-Holland plaatselijk meer dan 150 mm. Deze neerslagverdeling wijkt af van een normale junimaand, waar het aan de kust droger is dan in het binnenland. Maar omdat de buien en regen deze maand vooral over het westen trokken, was het nu omgekeerd. De combinatie van een natte en tevens zonnige maand trad op doordat de neerslag vooral viel tijdens relatief kortdurende (vaak zware) buien waardoor de totale neerslagduur kleiner dan normaal was (landelijk gemiddeld 28 uur tegen 42 uur normaal). Op 4 juni werd plaatselijk flinke schade aangericht door zware windstoten en op 8 juni stond er aan de kust een stormachtige westenwind met in de kustprovincies zware windstoten.

4. Resultaten

4.1. Soorten en aantallen

In 2019 werden er in totaal 45 soorten broedvogels vastgesteld (tabel 2). Wel aanwezig als broedvogel in 2019, maar niet geteld zijn: Wilde Eend, Houtduif, Pimpelmees, Koolmees, Winterkoning, Merel, Roodborst en Vink. Van de broedvogelsoorten komen er vier voor op de Rode Lijst van kwetsbare en bedreigde vogelsoorten in Nederland (Kleunen *et al.* 2017): Grote Lijster, Grauwe Vliegenvanger, Matkop en Zwarte Mees. Vanwege de geringe oppervlakte van het gebied zijn geen dichtheidscijfers berekend. Van alle soorten is een verspreidingskaart opgenomen in de bijlage.

Tabel 2. Soorten en aantallen in de Bijvanck (95,5 ha) in 2019.

Soort	Territoria	Soort	Territoria
Havik	1	Fluiter	1
Buizerd	4	Zwartkop	15
Houtsnip	1	Vuurgoudhaan	1
Holenduif	1	Goudhaan	5
Bosuil	1	Boomklever	22
Middelste Bonte Specht	4	Boomkruiper	12
Kleine Bonte Specht	2	Spreeuw	7
Grote Bonte Specht	19	Zanglijster	4
Zwarte Specht	1	Grote Lijster*	3
Groene Specht	3	Grauwe Vliegenvanger*	5
Gaai	4	Roodborst	14
Zwarte Kraai	5	Bonte Vliegenvanger	3
Zwarte Mees*	1	Gekraagde Roodstaart	3
Kuifmees	1	Heggenmus	1
Glanskop	6	Boompieper	3
Matkop*	1	Appelvink	5
Staartmees	2	Goudvink	1
Fitis	1	Kruisbek	1
Tjiftjaf	9		

4.2. Soortbesprekingen

In deze paragraaf worden bij enkele broedvogelsoorten uit 2019 een korte toelichting gegeven. Deze toelichting op broedbiologie en biotoopkeuze spitst zich toe op soorten met een bijzondere beschermingsstatus (Rode Lijst) en voor het gebied karakteristieke soorten.

Havik N= 1

Dit jaar werd het nest gevonden op een oud buizerd-nest in een fijnspar. Hoewel de nestlocaties over de jaren nogal wisselen, is er jaarlijks steeds één paar aanwezig.

Buizerd N=4

Tijdens de vier broedvogelinventarisaties 2000-2019 lag het aantal territoria steeds tussen de drie en vijf territoria.

Houtsnip N= 1

Ondanks het toch wel droge jaar 2019 werd er tijdens het avondbezoek op 11 juni een baltsende Houtsnip waargenomen.

Holenduif N=2

Ondanks het ouder worden van de bossen waarbij je meer boomholtes verwacht, nemen de aantallen Holenduiven langzaam maar gestaag af. Hetzelfde gebeurde eerder met de Kauw. Beide broeden in dezelfde type boomholtes. In 1974 werden van Holenduif en Kauw nog resp. minimaal 7 en 11 territoria geteld. De Kauw verdween na 2007. De Holenduif met nog slechts twee territoria lijkt dezelfde kant op te gaan. De aanwezigheid van marters wordt nogal eens als reden aangevoerd voor de afname, maar de afname zette hier al veel eerder in dan het verschijnen van marters

Bosuil N=1

Met één territorium kan de Bosuil zich nog handhaven.

Middelste Bonte Specht N=4

Deze nieuweling is in veel bosgebieden in het oosten van het land geen zeldzaamheid meer. De spectaculaire opmars in Nederland in 25 jaar, van één naar >600 in 2017 (Boele *et al.* 2019) is ook in De Bijvanck niet onopgemerkt gebleven. Een hier verdere toename van het aantal Middelste Bonte Spechten ligt in de lijn der verwachting. De overige vier soorten spechten van de Bijvanck schommelen licht in aantal en vertonen geen duidelijke toe- of afname.

Zwarte Mees N=1

Zwarte mezen vertoonden de afgelopen dertig jaar een gestage afname met een versnelling rond de eeuwwisseling.

Vanwege deze versnelling staat de soort nu op de Rode Lijst. Met nog slecht één territorium in de Bijvanck ziet het er niet erg rooskleurig.

Matkop N=1

Net als bij Zwarte Mees en Kuifmees kwam het aantal matkopterritoria uit op slechts één. Het is de vraag welke van deze drie mezen het eerst zal verdwijnen. Alle drie vertonen ze landelijke een achteruitgang in aantal en verspreiding waarbij die van Matkop en Zwarte Mees het snelst is. (Boele *et al.* 2019).

Zwartkop N=17

In tegenstelling tot de het algemene beeld in Nederland waar de soort soort almaar talrijker wordt is in de Bijvanck het tegenovergestelde aan de gang. Sinds 2000 is de populatie hier meer dan gehalveerd.

Grote Lijster N=3

De Grote Lijster is een Rode Lijst-soort vanwege een sterke populatiedaling de laatste 50 jaar (Kleunen *et al.* 2017). In 2019 werden drie territoria vastgesteld. Ten opzichte van de jaren voor 2000 in De Bijvanck is dit een halvering van de aantallen.

Grauwe Vliegenvanger N=5

De populatie van een doodnormale broedvogel als de Grauwe Vliegenvanger kan dan toch in eens instorten. Sinds 2000 is de populatie in Nederland bijna gehalveerd en staat het vogeltje nu op de Rode Lijst. Van het hoogste aantal in De Bijvanck met 19 territoria in 1986, resteerde er in 2019 slechts vijf. De Grauwe Vliegenvanger is een insecteneter en met het instorten van de insectenpopulatie is er voorlopig weinig kans op spoedig herstel.

Kruisbek N=1

Het enige territorium is gebaseerd op een eenmalige waarneming van een zingend exemplaar op 22 maart.

4.3. Vergelijking met eerdere karteringen

Van de broedvogelbevolking van De Bijvanck zijn sinds 1974 nu zes inventarisaties bekend. De data biedt een inzicht in de veranderde broedvogelbevolking. Een snelle blik in de tabel laat forse verschillen en vooral een sterke afname van soorten en aantallen zien. De druk op de natuur is al decennia blijvend en aanhoudend groot. Het aantal factoren dat

hier aan ter grondslag ligt is dermate variabel dat het onmogelijk wordt afnames te koppelen aan één of meerdere factoren.

In 1974 werd het gebied door de “Stichting Vogelwerkgroep Grote Rivieren” onderzocht en in 1986 werd het gebied door Natuurmonumenten geteld. De methode en werkwijze in beide jaren verschillen echter wezenlijk van de karteringen nadien. In 1974 werd een methode gebruikt die lijkt op de “turfmethode” (Hustings *et al.* 1985, Vogel 1989). Deze methode wijkt sterk af van het tegenwoordig toegepaste Broedvogel Monitoring Project van Sovon Vogelonderzoek Nederland. Deze laatste methode is toegepast na 1986, met dien verstande dat in 1986 gekozen is voor het tellen van alle soorten en in de periode 2000-2019 voor het tellen van een selectie aan soorten. In 1986 is hierdoor aanzienlijk meer tijd per hectare besteed aan veldwerk. Het aantal bezoeken en de geïnvesteerde tijd spelen een belangrijke rol bij de kans een vogel aan te treffen. Ondanks de verschillen in telmethode en waarnemer zijn de aantallen van de verschillende jaren op een rij gezet. In tabel 3 een overzicht van alle vastgestelde broedvogelsoorten in de periode 1974-2019. De tabel geeft een beeld van broedvogelontwikkeling de deze periode.

In de zes keer dat het gebied geteld is op broedvogels, zijn er 16 wel aanwezige broedvogelsoorten nooit of niet ieder jaar geteld. Nooit geteld zijn Wilde Eend, Houtduif, Pimpelmees, Koolmees, Winterkoning, Merel en Vink; eenmaal niet geteld is Huismus (1986); slechts drie van de zes jaar geteld zijn Gaai, Zwarte Kraai, Spreeuw en Merel; twee van de zes jaar geteld zijn Fitis, Tjiftjaf, Roodborst en Heggenmus.

4.4. Ontwikkelingen broedvogels in de tijd

Met de inventarisatie uit 2019 zijn nu zes overzichten beschikbaar van de broedvogels van de Bijvanck. Sinds 2000 worden zijn iedere 6-7 jaar de broedvogels op eenzelfde wijze gekarteerd. Tussen de eerdere inventarisaties uit 1986 en 1974 ligt steeds 12 jaar. De soorten en aantallen broedvogels van die jaren zijn terug te vinden in tabel 3.

In de periode 1974-2019 zijn 70 verschillende soorten broedvogels vastgesteld. Jaarlijks broeden er tussen de 60 (1974) en 43 (2000 en 2007) soorten. In 2013 en 2019 lag dit aantal op 45 broedvogelsoorten. Zonder de éénmalige broedvogels zijn er een 55 soorten die regelmatig, meestal jaarlijks, als broedvogel aanwezig zijn.

Tabel 3. Soorten en aantal territoria 1974-2019. (Vogel 1989, Deuzeman 2003, Klaassen 2007, Klaassen 2014, onderhavig rapport).

Soort	1974	1986	2000	2007	2013	2019	Soort	1974	1986	2000	2007	2013	2019
Grauwe Gans	0	0	0	0	1	0	Spotvogel	0	1	0	0	1	0
Nijlgans	0	0	0	2	1	1	Zwartkop	22-26	31	43	31	17	17
Wilde Eend	ng	ng	ng	ng	ng	ng	Tuinfluter	8-10	15	6	2	0	0
Fazant	2	0	0	0	0	0	Braamsluiper	5-6	0	0	0	0	0
Wespendief	0	0	1	0	0	0	Grasmus	0	1	0	0	0	0
Sperwer	1	0	2	1	1	0	Vuurgoudhaan	2-3	0	2	1	2	1
Havik	0	2	1	1	1	1	Goudhaan	3-5	12	8	15	10	5
Buizerd	2	3	5	5	3	4	Winterkoning	ng	ng	ng	ng	ng	ng
Houtsnip	0	0	0	0	0	1	Boomklever	12-13	16	32	23	11	24
Holenduif	7-10	14	8	3	3	2	Boomkruiper	17-19	19	29	24	15	14
Houtduif	ng	ng	ng	ng	ng	ng	Spreeuw	ng	ng	ng	7	21	11
Zomertortel	9-11	4	0	0	0	0	Merel	ng	ng	ng	ng	ng	ng
Turkse Tortel	2	0	0	0	0	0	Zanglijster	ng	ng	ng	7	10	5
Koekoek	2-3	1	0	0	0	0	Grote Lijster	6-7	5	6	4	4	3
Bosuil	3	4	3	3	1	1	Gr. Vliegenvanger	3	19	10	8	8	5
Ransuil	1	3	1	1	0	0	Roodborst	ng	ng	ng	ng	12	14
Middelste B. Specht	0	0	0	0	1	4	Nachtegaal	2-3	1	0	0	0	0
Kleine B. Specht	1-2	2	4	1	2	2	Bo. Vliegenvanger	1-3	2	0	0	3	3
Grote B. Specht	9-11	16	20	16	14	20	Gekr. Roodstaart	6-7	3	2	1	2	3
Zwarte Specht	1	0	1	1	0	1	Huisemus	4-6	ng	0	0	0	0
Groene Specht	4	0	1	2	5	4	Ringmus	10-12	0	0	0	0	0
Boomvalk	1	0	0	0	0	0	Heggenmus	ng	ng	ng	ng	2	1
Wielewaal	4-5	1	0	0	0	0	Witte Kwikstaart	1	0	0	0	0	0
Gaai	ng	ng	ng	2	6	4	Boompieper	3-4	5	0	2	1	3
Ekster	2	0	0	0	0	0	Vink	ng	ng	ng	ng	ng	ng
Kauw	11-13	6	3	2	0	0	Appelvink	3-4	5	6	5	9	6
Zwarte Kraai	ng	ng	ng	7	2	5	Goudvink	3-4	1	0	0	2	1
Zwarte Mees	3-4	13	13	10	1	1	Groenling	5-6	2	0	0	0	0
Kuifmees	3-4	4	2	1	1	1	Kneu	2-4	0	0	0	0	0
Glanskop	10-12	11	11	8	8	6	Kruisbek	0	0	0	0	0	1
Matkop	9-11	13	7	4	3	1	Putter	0	1	0	0	0	0
Pimpelmees	ng	ng	ng	ng	ng	ng	Geelgors	6-7	3	0	0	0	0
Koolmees	ng	ng	ng	ng	ng	ng							
Boerenzwaluw	2-3	0	0	0	0	0	Broedvogelsoorten	60	50	43	43	45	45
Staartmees	4-5	6	2	1	2	2	Niet geteld	15	16	15	9	9	7
Fitis	ng	ng	ng	2	ng	1	Getelde Soorten	45	34	28	34	36	38
Tjiftjaf	ng	ng	ng	9	ng	10	Territoria	220-269	245	230	178	134	190
Fluiter	2-3	0	1	0	1	1							

Van de 70 soorten waren er 34 in alle jaren aanwezig waren. 15 soorten werden slechts in één van de zes inventarisatiejaren vastgesteld waarbij het inventarisatiejaar 1974 er uitspringt met negen soorten die daarna nooit meer als broedvogel aanwezig waren; Fazant, Turkse Tortel, Boomvalk, Ekster, Boerenzwaluw, Braamsluiper, Ringmus, Witte Kwikstaart en Kneu. Andere eenmalige broedvogels waren Grasmus en Putter in 1986; Wespendief in 2000; Grauwe Gans in 2013. Nieuwe broedvogelsoorten in 2019 waren Houtsnip en Kruisbek.

Het aantal broedvogelsoorten is sinds 2000 stabiel

rond 43-45 soorten. Het aantal territoria lijkt in tabel 3 stabiel, maar dat is vooral een gevolg van de aantallen “wel en/of niet-getelde” soorten. Wanneer je kijkt naar de soorten die in alle vier de jaren geteld zijn, lijkt er een afname te zijn van aantal territoria. De jaarlijkse som van territoria van de 34 soorten die in alle vier de jaren geteld zijn kot achtereenvolgens uit op resp. 229, 178, 133 en 137 territoria.

Alles bij elkaar is de soortenrijkdom en het aantal territoria sinds vorige eeuw beduidend afgenomen met mogelijk een stabilisatie van beide tijdens de laatste inventarisaties.

5. Literatuur

- VAN KLEUNEN A., FOPPEN R. & VAN TURNHOUT C. 2017. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels 2016 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Sovon-rapport 2017/34. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- BOELE A., VAN BRUGGEN J., HUSTINGS F., KOFFIJBERG K., VERGEER J.W. & VAN DER MELJ T. 2019. Broedvogels in Nederland in 2017. Sovon-rapport 2019/04. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- DE BOER V. 2011. Ontwikkelingen van de broedvogels in het Bergherbos (Gld) in 1986-2011. Sovon-inventarisatierapport 2011/20. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- DEUZEMAN S.B. 2001. Broedvogels van de Bijvanck in 2000. Sovon-inventarisatierapport 2001/02. Sovon-Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- VERGEER J.W., VAN DIJK A.J., BOELE A., VAN BRUGGEN J. & HUSTINGS F. 2016. Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- KLAASSEN O. 2007. Broedvogels van de Bijvanck in 2007. Sovon-inventarisatierapport 2007/22. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- KLAASSEN O. 2014. Broedvogels van de Bijvanck in 2013. Sovon-rapport 2014/07. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- VOGEL R.L. 1989. Broedvogelinventarisatie Bijvanck 1986. Intern rapport Natuurmonumenten, 's Graveland.
-

Uit deze PDF zijn de stippenkaarten verwijderd. Voor aanvullende gegevens kunt u contact opnemen met Vincent de Boer (vincent.deboer@sovon.nl)

In opdracht van:

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Postbus 6521
6503 GA Nijmegen
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
T (024) 7 410 410

E info@sovon.nl
I www.sovon.nl

